

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 13Csp/93/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203216
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Šulaj
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623203216.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Jánom Šulajom v spore žalobcu: A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX, XXX XX C. D. E., štátny občan SR, zastúpený: JUDr. Andrej Cifra, advokát, ulica F. G. X/X, XXX XX H. proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpený: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 375,- Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto rozsudku.

II. Žaloba v časti o zaplatenie sumy 625,- Eur s a z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom, v lehote troch dní od právoplatnosti tohoto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia, pričom uviedol, že dňa 29.03.2010 malo dôjsť medzi žalobcom a 365.bank, a.s. (predtým Poštová banka, a.s.) k uzatvoreniu Zmluvy o úvere dostupná pôžička č. 3732545510 (ďalej aj len ako „Zmluva o úvere“), na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 1.500 eur.

Zo strany žalovaného malo dôjsť k postupovaniu pohľadávky na BOSSNUT INVESTMENT LIMITED a následne na ďalšie subjekty.

Právna stránka zmluvy o úvere, ako aj nadväzujúca zákonnosť úkonu postúpenia bola posudzovaná v konaní pred Okresným súdom Lučenec, sp. zn.: 11Csp/1/2023. Z právoplatného rozsudku Okresného súdu Lučenec, sp. zn.: 11Csp/1/2023 zo dňa 22.05.2023 vyplýva, že:

- zmluva o úvere, ktorú pripravil žalovaný nebola platne uzavretá z dôvodu porušenia § 44 ods. 1 OZ a neplatným právnym úkonom s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (bod 31. a 32. odôvodnenia rozsudku)

- článok obchodných podmienok žalovaného, ktorý umožňuje obchádzať § 44 ods. 2 OZ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (bod 32. odôvodnenia rozsudku-str. 8)

- žalovaný nepostúpil platne pohľadávku z dôvodu absolútne neplatnej zmluvy o úvere (bod 32. odôvodnenia rozsudku-str. 9)

Rozsudok Okresného súdu Lučenec, sp. zn.: 11Csp/1/2023 zo dňa 22.05.2023 sa stal právoplatným dňa 28.06.2023 a vykonateľným dňa 04.07.2023.

Žalobca má v súlade s § 3 ods. 5 zákona 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj len

ako „zákon č. 250/2007 Z.z.“) nárok na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za viacnásobné porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá.

„Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.“

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn.: 17Co/184/2019 zo dňa 27.05.2020: „nárok vzniká proti porušiteľovi práva spotrebiteľa; jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, aby spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi; pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve; žiadnu inú podmienku, t.j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019)“

Žalovaný, ktorý je bankou, je povinný pri výkone svojej činnosti postupovať s odbornou starostlivosťou a v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj v súlade s dotknutými ustanoveniami Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.).

Žalovaný ako nebankový subjekt pri poskytovaní spotrebiteľských úverov paradoxne hromadne bez rizika porušuje zákon a pokiaľ mu za to nehrozí žiadna sankcia, tak samozrejme nemá dôvod svoju prax meniť; len mizivá časť poškodených klientov sa zo svojimi nárokmi obracia na súd a orgány dozoru (NBS) nemajú právomoc na adekvátny zákrok resp. podľa nám dostupných informácií svoje kompetencie nevyužívajú naplno.

Na potvrdenie správnosti pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 365.bank, a. s. v tejto veci uviedol citáciu z bodu 17. Rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022:

„Na zdôraznenie správnosti odvolacím súdom zvolenej interpretácie ustanovenia § 3 ods. 5, ostatná veta zákona č. 250/2007 Z. z. najvyšší súd dodáva, že zo zákonnej dikcie označenia zodpovedného subjektu, od ktorého je možné požadovať primerané finančné zadosťučinenie („od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá“) de lege lata nevyplýva, že to nevyhnutne musí byť iba jedna zo sporových strán v konaní na súde, v ktorom bol spotrebiteľ úspešný, hoci ním spravidla bude práve tento procesný subjekt. V okolnostiach danej veci nosné dôvody neúspechu veriteľa (postupníka) a tým aj úspechu dlžníka (spotrebiteľa) spočívali v absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení spotrebiteľskej pohľadávky žalovanou (postupiteľom), pre nedodržanie podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom v hre bol stále nárok zo spotrebiteľského úveru uzavretého medzi žalovanou a žalobcami. V takomto prípade určenie zodpovednou žalovanú za porušenie povinnosti ustanovenej osobitnými predpismi v súvislosti s nárokom žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie neodporuje zneniu zákonnej dikcie podľa § 3 ods. 5 ostatná veta zákona č. 250/2007 Z. z.“

Požadované finančné zadosťučinenie žalobcu je na jednej strane satisfakciou pre samotného žalobcu, ktorý bol vystavený trvajúcemu protiprávnemu konaniu žalovaného, ale súčasne je aj vyjadrením sankcie, ktorá postihuje žalovaného, ktorý závadne konal (rozsudok NS SR 6 Obo302/2006 z 20.03.2008).

Pre stanovenie kritérií výšky finančného zadosťučinenia je potrebné vychádzať zo zámeru zákonodarcu, ako aj z názoru vyplývajúcej z dostupnej judikatúry najvyšších súdnych autorít.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 4Cdo/298/2020 zo dňa 30.11.2022

„Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/127/2017, ktorý prešiel aj testom ústavnosti (sp.zn. III. ÚS 124/2020), stanovil za jediné kritérium primeranosť finančného zadosťučinenia, pričom vec prejednávajúci senát sa s takýmto výkladom predmetného ustanovenia stotožňuje.

Vychádzajúc z uvedeného, v konkrétnom prípade bude vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu stanovil rozsah finančného zadosťučinenia, ktorý napokon bude adekvátny skutočnostiam prejednávaného prípadu a bude sledovať základný účel predmetného

inštitútu, ktorým je poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa.“

Finančné zadosťučinenie musí byť v primeranej výške, má plniť pre spotrebiteľa funkciu satisfakčnú a pre veriteľa funkciu sankčnú. Satisfakčná funkcia vyjadruje odmenu (satisfakciu) za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa nebude dopúšťať v takej intenzite.

Sankčná funkcia má dostatočne odradiť dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Sankčná funkcia zároveň nadväzuje aj na zmysel satisfakčnej funkcie, konkrétne v tom smere, že má motivovať dodávateľa, aby sa mu „neoplatilo“ dopúšťať sa obdobného konania ani voči iným spotrebiteľom.

V primeranom finančnom zadosťučinení sa musia zhmotniť v reálnom výsledku obe vyššie zmienené funkcie. Pokiaľ má mať finančné zadosťučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, treba vychádzať z toho, že výška musí mať na dodávateľa dostatočný ekonomický dopad (nakoľko ide o dodávateľa, ktorý je založený za účelom ekonomického zisku). V tomto smere nemožno opomenúť a v rámci posudzovania primeranosti nebrať do úvahy aj majetkovú ujmu, ktorá bola spotrebiteľovi spôsobená (rešpektujúc pri tom, že nárok na finančné zadosťučinenie je odlišným nárokom).

Sankčná funkcia finančného zadosťučinenia by mala dodávateľa motivovať k podnikaniu v súlade s právnymi predpismi

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Máme však za to, že pri jej určovaní sa by sa mali zohľadniť najmä

- k akému množstvu porušení právnych predpisov (konkrétnych ustanovení) došlo konaním žalovaného dodávateľa

- časové trvanie závadného konania,

- intenzita a dopad majetkovej straty počas udržiavania závadného stavu na osobu a rodinu žalobcu (zásahy do práva na súkromie a práva na rodinný život)

- naplnenie zmyslu a účelu satisfakčnej a sankčnej funkcie

Dal do pozornosti nasledujúce skutočnosti, ktoré sú relevantné pre posúdenie primeranej výšky finančného zadosťučinenia v prejednávanej veci.

Žalovaný v predmetnej veci (ako aj v mnohých iných veciach nepostupoval) konal voči žalobcovi spôsobom odporujúcim zákonu, nakoľko porušil viacero právnych predpisov, napr.:

- § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch

- § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

- § 4 ods. 6 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

- § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

- § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa

- § 91 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách

- § 44 Občianskeho zákonníka

- § 53 Občianskeho zákonníka

- § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka

Žalovaný, ako to vyplýva aj z prikladaného právoplatného rozhodnutia, prijal od žalobcu plnenie, na ktoré nemal právo. Bezdôvodné obohatenie sa žalovaného a jeho dobrovoľné nevydanie žalovaným v čase, keď sa o ňom žalovaný mohol dozvedieť (z podanej žaloby) hodnotíme ako konanie odporujúce dobrým mravom.

Neplatným postúpením bankovej pohľadávky žalovaného na inkasnú spoločnosť bolo porušené právo žalobcu ako spotrebiteľa. Žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, toto konanie priviedlo žalobcovi ujmu, a tento stav bol v pôvodnom konaní preukázaný.

Žalovaný nezákonným postúpením pohľadávky porušil celé spektrum povinností na ochranu klientov a na zachovanie bankového tajomstva podľa § 89 a nasl. zákona o bankách. Hoci sa nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci k vzniku ujmy na strane žalobcu bezpochyby došlo.

BENCONT COLLECTION, a.s ako subjekt, ktorý bol žalovaný v konaní vedenom na OS Lučenec, sp. zn.:11Csp/1/2023 (ďalej aj ako „BENCONT COLLECTION, a.s.“), ako to vyplýva aj z prikladaného právoplatného rozhodnutia, prijal od žalobcu plnenie, na ktoré nemal právny titul. Bezdôvodné obohatenie sa spoločnosti BENCONT COLLECTION, a. s. umožnil žalovaný porušením zákona a takéto konanie hodnotíme ako konanie odporujúce dobrým mravom.

Žalobca dal tiež do pozornosti, že mu boli zo strany spoločnosti BENCONT COLLECTION, a.s. vykonávané zrážky zo mzdy, pričom tento stav umožnil žalovaný porušením zákona pri postupovaní pohľadávky. Žalovaný teda svojím konaním umožnil ďalšiemu subjektu využiť neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmluve o úvere (dohoda o zrážkach zo mzdy).

Žalobca sa proti vykonávaným zrážkam musel brániť a osloviť so žiadosťou o právnu pomoc právneho zástupcu a brániť sa až v súdnom konaní.

Tiež uviedol, že žalobcovi sa v roku 2020 po veľmi dlhej dobe podarilo zamestnať, pričom od 01.01.2020 mu vznikol pracovný pomer a bola mu vyplácaná minimálna mzda. O jeden rok neskôr však prišlo k zrážkam zo mzdy, ktoré musel zamestnávateľ vykonávať pre I. J. vo výške 7.500 eur. Zrážky trvali do septembra 2022. Vzhľadom k výške zrážok išlo pre žalobcu a jeho rodinu o veľmi ťažké obdobie, nakoľko bol znižovaný disponibilný príjem domácnosti.

Žalovaný nejavil žiadnu snahu tento nezákonný stav dobrovoľne napraviť a zároveň nemožno opomenúť, že žalovaný ťaží z toho, že len málo poškodených klientov spotrebiteľov sa dozvie, že boli poškodení a z tých, čo sa to dozvedia iba niekoľkí sú ochotní domáhať sa nápravy aj súdnou cestou.

Podporne tiež poukázal na skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá bola inkorporovaná do obsahu zmluvy v čl. 4 Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička v

bode 4.8 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a bola do zmluvy predformulovaná žalovaným.

Spotrebiteľ nemal možnosť ju individuálne dojednať alebo odmietnuť a prijal zmluvu ako celok.

Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky).

Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadostučinenie minimálne vo výške 1.000 eur, pričom táto čiastka by matematicky zodpovedala približne 1 ice majetkovej straty žalobcu konaním žalovaného. Popritom je významnou okolnosťou aj to, že došlo k porušeniu viacerých právnych povinností žalovaným. Finančné zadostučinenie v celkovej výške 1.000 eur považujeme za primerané na vyrovnanie ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, súčasne aj za určitú satisfakciu za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť ako aj za sankciu postihujúcu žalovaného, ktorý pri dojednávaní úverovej zmluvy závadne konal.

2. Žalovaný sa ku žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 31.08.2023 (č.l.43), pričom uviedol, že výslovne popiera všetky skutkové tvrdenia a uplatnené nároky žalobcu a podanú žalobu považuje za nedôvodnú.

Žalobca sa v konaniach vedených pred Okresným súdom Lučenec pod: sp. zn. 11Csp/1/2023 domáhal zaplata 1.080,01 EUR s prísl. iba proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s. (rozsudok priložený k žalobe), sp. zn. 11Csp/81/2022 domáhal vydania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia iba proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a. s. (uznesenie priložené k žalobe).

Z predložených súdnych rozhodnutí a tvrdení žalobcu je zrejmé, že žalovaný v tomto spore [365.bank, a. s. (do 2.7.2021 Poštová banka, a.s.)] nemal vo vyššie identifikovaných konaniach žiadne procesné postavenie (nebol žalovaným, ani intervenientom). Žalobca si teda voči žalovanému v tomto spore nikdy úspešne neuplatnil žiadne právo v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 350/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOS“).

Podotýka, že Okresný súd Lučenec v rozsudku zo dňa 22.5.2023 č. k. 11Csp/1/2023-84 konštatoval, že „žalobkyni ako dlžníčke vznikla povinnosť vrátiť Poštovej banke, a.s. len poskytnuté finančné plnenie 1500,- Eur.“ (str. 8). Žalobkyňa však nepreukázala, že by si danú povinnosť splnila.

Osobitne poukazuje na § 228 ods. 1 a 2 CSP:

(1) „Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.“

(2) „Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.“

V nadväznosti na citované ustanovenia žalovaný akcentuje, že nie je právnym nástupcom ani právnym predchodcom obchodnej spoločnosti BENCONT COLLECTION, a. s., IČO: 47 967 692 (ďalej len „postupník“), čo vyplýva aj z verejne dostupných údajov obchodného registra. Žalobca si domnelý nárok na primerané finančné zadostučinenie na základe predložených rozhodnutí (ktoré de iure majú právne účinky iba inter partes; nie voči tretej osobe ktorá nebola stranou) môže hypoteticky uplatňovať iba voči žalovanému BENCONT COLLECTION, a. s., ktorý zapríčinil tvrdené vykonanie zrážok zo mzdy žalobcu.

Vzhľadom na procesný postup žalobcu a uplatnené nároky, ktorých právnych základ a výšku popierame, žalovaný vznáša námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane a súčasne namieta, že žalobkyňa koná v rozpore s dobrými mravmi, ak si uplatňuje svoje nároky voči žalovanému až po 13-tich rokoch od uzavretia zmluvy (29.3.2010), po 9-tich rokoch od postúpenia pohľadávky (5.6.2014) a po 6-tich rokoch od doručenia oznámenia postupcu o postúpení pohľadávok (9.8.2017).

Pre úplnosť uvádza, že žalovaný si je vedomý právnych záverov v R 47/2022, avšak skutkové a právne okolnosti v oboch prípadoch sú diametrálne odlišné. Prípade R 47/2022 sa zaoberal neplatnosťou postúpenia pohľadávky pre nedodržanie podmienok uvedených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. V danom prípade však neplatnosť postúpenia pohľadávky spočíva v absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere zo dňa 29.3.2010. Keďže absolútne neplatnosť ma účinky ex tunc¹ (teda ku dňu 29.3.2010), žalovaný preto z opatrnosti vznáša námietku premlčania uplatneného nároku, ktorá začala plynúť už od 30.3.2010. Napokon, dovolací súd v R 47/2022 sa námietkou premlčania nezaoberal.

K tomu podporne poukazujeme na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 1.7.198 sp. zn. 1 Cdo 96/95, publikovaný v ZSP pod č. 39/1998 (právna veta): „Absolútna neplatnosť právneho úkonu (negotium nullum) nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege) a hľadá sa naň, ako by nebol urobený; táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením (retihabíciou) a nemôže konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nepôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.“

Dňa 29.3.2010 uzavrel žalobca so žalovaným (vtedy podnikajúci pod obchodným menom Poštová banka, a.s.) zmluvu o úvere dostupná pôžička č. 3732545510 (ďalej len „zmluva o úvere“). Na základe tejto zmluvy sa žalovaný zaviazal, že žalobcovi poskytne bezúčelový úver vo výške 1.500,- EUR.

Zmluvný vzťah sporových strán trval až do 5.6.2014, keď „Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 5.6.2014 malo dôjsť k postupovaniu pohľadávky z pôvodného veriteľa Poštová banka, a.s. na BOSSNUT INVESTMENT LIMITED, následne dňa 20.6.2014 zo spoločnosti BOSSNUT INVESTMENT LIMITED na spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. a následne dňa 9.8.2017 došlo k zlúčeniu spoločnosti PRO CIVITAS s.r.o. a BENCONT COLLECTION, a.s., na základe čoho spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. zanikla a jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s, ktorá prevzala všetky práva sa povinnosti spojené s pohľadávkou od právneho predchodcu žalovaného Poštová banka, a.s. na žalovaného, postúpenie vyplýva z listiny označenej ako „Oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky“ zo dňa 09.08.2017.“ (ods. 2 rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 22.5.2023 č. k. 11Csp/1/2023-84).

Žalobca nevyužil možnosť odstúpiť od zmluvy o úvere do štrnástich dní od jej uzavretia, nepodal reklamáciu alebo sťažnosť na príslušný orgán dohľadu. Súd by mal zohľadniť, že žalobca podal túto žalobu voči žalovanému až dňa 22.8.2023, t.j. po 13-tich rokoch od uzavretia zmluvy (29.3.2010), po 9-tich rokoch od postúpenia pohľadávky (5.6.2014) a po 6-tich rokoch od doručenia oznámenia postupcu o postúpení pohľadávok (9.8.2017).

Už z vyššie uvedených skutočností je zjavné, že snaha o modifikáciu zmluvy o úvere alebo o mimosúdne rokovanie zjavne nie je a nikdy nebola cieľom žalobcu. Štandardný (racionálny) dialóg zmluvných strán bol vylúčený. Namiesto toho žalobca, ktorý nikdy doposiaľ nebol so žalovaným v spore, podal účelovo žalobu iba voči žalovanému (nie voči postupníkovi) v ktorej si uplatňuje PFZ vo výške 1.000,- (!), čo predstavuje dve tretiny istiny poskytnutého úveru (1.500,- EUR), ktorú mal žalobca podľa rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 22.5.2023 č. k. 11Csp/1/2023-84 vrátiť žalovanému.

Práve s ohľadom na tieto okolnosti sa žalovaný domáha, aby súd komplexne posúdil konanie žalobcu aj cez prizmu dobrých mravov (§ 3 ods. 1 OZ) a zvažil aplikáciu základného princípu podľa čl. 5 CSP (zákaz zneužitia práva) v spojení so súkromnoprávnymi zásadami neminem laedere (nikoho nepoškodzovať) a pacta sunt servanda (zmluvy sa musia dodržiavať), ktoré platia aj pre „privilegovaných“ spotrebiteľov. To implicitne vyplýva aj z nálezu pléna Ústavného súdu SR zo dňa 7.2.2018 PL. ÚS 11/2016-60, publikovaného v ZNaU ÚS SR pod č. 1/2018: „aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamena, že je priamo ústavným princípom.“ (ods. 46).

Zneužitím práva je aj jeho výkon, ktorý vzhľadom na doterajšie správanie strany nebolo možné očakávať. Náhle a antagonistické zmeny v postupe vyhodnocuje ako zneužitie práva aj odborná literatúra: „Priamo je dovolávaní se práva závadné tehdy, když existence práva nebo výsledek jeho realizace jsou samy o sobě nezávadné a dovolávaní se práva je závadné kvůli jiným okolnostem, za nichž je činěno, např. kvůli tomu,

že oprávnený jedná v rozporu se svým předchozím jednáním (contra factum proprium).“ (PULKRÁBEK, Z.: Zákaz zneužití práva v rozporu s jeho účelem. EUROLEX BOHEMIA, Praha 2007, s. 43; rovnako aj ČOLLÁK, J.: Zákaz zneužitia práva v súkromnom práve a v práve obchodných spoločností, C. H. Beck, Praha 2018, s. 42).

Orgán aplikujúci právo by mal pri zohľadnení skutkových okolností prípadu citlivo vyhodnotiť zámer strany vykonávajúcej subjektívne právo a dôsledky výkonu tohto práva na protistranu. V tejto súvislosti odkazujeme aj na závery I. C.: „(...) nemožno priznať ochranu napríklad takému výkonu práva, v dôsledku ktorého iný stratí také práva, ktoré by za určitých okolností mohol mať, alebo ktorým by došlo k neodôvodnenému, neprimeranému a jednostrannému zvýhodneniu oproti inému subjektu, resp. k nadobudnutiu prospechu, ktorý vzhľadom na doterajšie správanie a konanie vo všeobecnosti nemožno považovať za korektné.“ (VOJČÍK, P. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár. 3. vydanie. IURA EDITION, Bratislava 2010, s. 38; citované podľa ČOLLÁK, J.: Procesnoprávne zneužitie práva: vlastnosti, aplikácia a následky v civilnom súdnom procese (1. časť). In: Justičná revue. č. XX/XXXX, s. 1304).

Za účelom náležitého zistenia skutkového stavu žalovaný podľa § 195 ods. 1 CSP navrhuje, aby súd vykonal dokazovanie aj výsluchom žalobcu, a to k okolnostiam priebehu kontraktáčného procesu a konaniu žalobcu pred iniciovaním tohto súdneho konania. Žalovaný pre úplnosť uvádza, že objektívne nevie zabezpečiť prítomnosť žalobcu na pojednávaní.

Domnievame sa, že dubiozne správanie žalobcu vzhľadom na opísaný skutkový stav:

- žaloba bola podaná (22.8.2023) po 13-tich rokoch od uzavretia zmluvy o úvere (29.3.2010), po deviatich rokoch od postúpenia pohľadávky (5.6.2014) a po šiestich rokoch od oznámenia postupcu o postúpení
- žalobca nevyužil svoje zákonné právo odstúpiť od zmluvy o úvere
- žalobca nenavrhol, aby došlo k modifikácii podmienok zmluvy (napr. formou dodatku)
- žalobca nepodal sťažnosť alebo reklamáciu na poskytnuté bankové služby
- žalovaný voči žalobcovi neinicioval žiadne súdne, rozhodcovské ani iné konanie
- žalobca poskytnutý úver nikdy nepreplatil
- žalobca neinicioval žiadne mimosúdne rokovania pred podaním žaloby
- žalobca napriek vyššie uvedeným skutočnostiam prekvapivo podal na žalovaného žalobu vykazujúcu evidentne znaky šikanózneho výkonu práva, ktoré by všeobecné súdy nemali tolerovať, v opačnom prípade možno považovať úpravu o „dobrých mravoch“ za obsolentnú. Podľa nálezu Ústavného súdu ČR zo dňa 8.11.2016 sp. zn. III. ÚS 2700/15: „Za výkon práva v rozporu s dobrými mravmi je typicky nutno považovať prejavy šikany (tzv. dolus coloratus), tj. výkon práva učiněný primárně za účelem poškození či znevýhodnění jiného [nález ze dne 2. 4. 2001 sp. zn. IV. ÚS 22/01 (N 55/22 SbNU 5)], jakož i nepřiměřeně tvrdý výkon práva, jenž by se přičil spravedlivému řešení věci.“

Má za to, že v danej veci ide o tzv. „učebnicový“ príklad zneužitia prospotrebitelskej legislatívy na úkor žalovaného (veriteľa), ktorý bol primárne uskutočnený za účelom ekonomického zvýhodnenia žalobcu (finančný zisk). Súd by mal preto prihliadnúť na všetky aspekty konania (správania sa) zainteresovaných strán a všetky významné okolnosti prípadu. Súlad výkonu práv a povinností s dobrými mravmi musí vychádzať z komplexného hodnotenia konkrétnej situácie, a to na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby dotknutej). Dobré mravy sú súhrnom etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržanie je často zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti (ZSP 56/2010).

Spravodlivosť je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako krajne nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (ZNaU ÚS SR č. 74/2010). Povinnosť zohľadňovať špecifické okolnosti a individuálne súvislosti každého konkrétneho prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci, čiže také, aby úzkostlivé lipnutie na litere zákona v prospech jednej strany nespôsobilo zjavnú a výraznú nespravodlivosť druhej, akcentoval aj Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 28.4.2016 sp. zn. 2 Obdo V 1/2014.

Je potrebné zdôrazniť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno pojať ako obranu pred ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou (rozsudok NS ČR zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 23Cdo/1201/2009; ŠVESTKA, J. - SPÁČIL, J. - ŠKÁROVÁ, M. - HULMÁK, M. a kol.: Občiansky zákonník I. Komentár. C.H.BECK, Praha 2008, str. 408). Absolútne a nekritické favorizovanie spotrebiteľa sa vo všeobecnosti vymyká kontrole, je iracionálne, nelegitímne a posúva justíciu mimo ústavnej roviny jej úloh. Ochrana spotrebiteľa nikdy neznamenala ochranu pred jeho vlastnými ekonomickými (hoci aj neuváženými) rozhodnutiami. Znamenala predovšetkým jeho ochranu pred neúplnými a nepravdivými informáciami, vyplývajúcimi z informačnej asymetrie medzi obchodníkom a spotrebiteľom (BEJČEK, J.:

Ochrana spotrebiteľa alebo i pokrytecky zastŕpená ochrana vŕolomnosti? In: Právní rozhledy, roč. 2013, číslo 13-14/2013, s. 477).

Poukazuje aj na odlišné stanovisko bývalého podpredsedu Ústavného súdu SR a bývalého predsedu občianskoprávneho kolégia NS SR JUDr. Milana L'alička v náleze zo dňa 24.10.2013 sp. zn. I. ÚS 547/2012, v ktorom pomerne ilustratívne poukázal na zjavnú a neudržateľnú predimenzovanosť ochrany spotrebiteľa a „démonizovanie“ veriteľskej pozície v neprospech právnej istoty a celkového doterajšieho vnímania objektívneho práva v podmienkach kontinentálnej právnej kultúry: „Všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samotnej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. (ods. 2) Taký postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantius iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi, ktorému inak reálne hrozí riziko nevykonalnosti ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnené obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. (ods. 3) Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane ústavného súdu, existujúce bagateľné spory tak zahltia všetky súdy Slovenskej republiky (čo je už reálne) a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok, a tým aj v právny štát (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).“ (ods. 4). Dáva do pozornosti aj odlišné stanovisko bývalého sudcu Ústavného súdu SR JUDr. Rudolfa Tkáčika v uznesení zo dňa 20.9.2017 sp. zn. III. ÚS 572/2017, v ktorom je taktiež vyjadrené znepokojenie vo vzťahu k neustále sa sprísňujúcej právnej úprave ochrany spotrebiteľov v ich prospech a k neprimeranosti ochrany, poskytovanej súdmi spotrebiteľom: „Tento spôsob a miera ochrany spotrebiteľov, či už v právnej úprave alebo pri rozhodovaní súdov (ochrana tzv. „až za hrob“), ako sme v súčasnosti svedkami, môže (aj pri rešpektovaní potrebnosti plnenia si úloh štátu v tomto smere) v dlhodobejšom časovom horizonte priniesť až zhubné následky pre zdravý vývoj spoločnosti. Súčasný model (okrem rizika porušovania ústavy a ústavných princípov) totiž v praxi často vedie k tomu, že občania (spotrebiteľia) nebudú povinní ani zaviazaní splácať svoje peňažné dlhy vrátane istiny, ku ktorým sa dobrovoľne zaviazali, čo (na základe uplatnenia štátnej moci) v konečnom dôsledku zbavuje paušálne nie zanedbateľný počet ľudí zodpovednosti za svoje rozhodnutia a činy (parafráza známeho pravidla „dlhy sa nemusia platiť“).“ (ods. 8).

V prvom rade akcentuje, že v danom prípade sa bezdôvodne obohatil žalobca (spotrebiteľ) na úkor žalovaného (pôvodného veriteľa) v dôsledku absolútne neplatnej zmluvy o úvere. Žalobca doposiaľ v konaní nepreukázal, že žalovanému uhradil sumu vo výške 1.500,- EUR. Právny dôvod a výšku uplatneného nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie (PFZ) preto výslovne popierame. Ani v obdobných sporoch, keď sa bezdôvodne obohatil veriteľ, výška PFZ nemôže byť priamo úmerná (rovnajúca sa) výške judikovaného bezdôvodného obohatenia (pomer 1:1). Analogicky poukazujeme na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR podľa čl. 2 ods. 2 CSP:

- uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 10.11.2020 sp. zn. 9 Cdo 15/2020, v zmysle ktorého dovolací súd „odobril“ postup súdov nižších inštancií, keď priznali spotrebiteľovi nárok na PFZ vo výške 200,- EUR (t.j. v rozsahu 3 % z judikovaného bezdôvodného obohatenia vo výške 6.409,93 EUR): „Okresný súd Brezno rozsudkom z 28.marca 2018 č. k. 2Csp/7/2017 - 102 rozhodol o žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplata finančného zadosťučinenia, titulom právneho vzťahu sporových strán, vyplývajúceho zo zmluvy č. X/XX/XXX/XXXX o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 8.000,- € tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.409,93 € (I. výrok rozsudku), sumu 200,- € titulom finančného zadosťučinenia (II. výrok rozsudku), všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. (...) Nad rámec dovolací súd uvádza, že táto samostatná časť (hľadisko uplatnené v žalobe) priznaného nároku, vo výške 200,- € titulom finančného zadosťučinenia, by nemohla podliehať dovolaciemu prieskumu aj pre obsah ustanovenia § 422 ods. 1 CSP (tzv. majetkový cenzus), napriek tomu dovolací súd má za to, že právny záver odvolacieho súdu aj pri riešení tejto procesnej otázky je správny a v súlade aj s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového konania.“ (ods. 1 a 15.3)

- rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 4 Cdo 298/2020, v zmysle ktorého dovolací súd „odobril“ postup odvolacieho súdu, keď priznal spotrebiteľovi nárok na PFZ vo výške 500,- EUR (t.j. v rozsahu 9 % z judikovaného bezdôvodného obohatenia vo výške 5.587,48 EUR), avšak s prihliadnutím na špecifické okolnosti na strane spotrebiteľky (išlo o dôchodkyňu a za účelom splácania úveru bola nútená pracovať v zahraničí, čo nie je prípad žalobcu v tomto spore): „V súvislosti s výškou priznaného

finančného zadosťučinenia pri rozhodovaní vychádzal zo skutočností, že (1) žalobkyňa je dôchodkyňa a slabšia strana, (2) za účelom, aby bola schopná splácať úver, pracovala v zahraničí, (3) žalovaná je banka a silnejšia strana, (4) nárok na primerané finančné zadosťučinenie je samostatným nárokom nezávislým na iných finančných nárokoch a (5) žalovaná po vydaní platobného rozkazu vo veci sp. zn. 12Csp/67/2017 dobrovoľne dňa 29. mája 2017 uhradila žalobkyni uplatnené bezdôvodné obohatenie v sume 5.587,48 eur s príslušenstvom. Odvolací súd s ohľadom na uvedené skutkové zistenia dospel k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 eur splní svoju satisfakčnú funkciu vo vzťahu k žalobkyni a súčasne sankčnú funkciu vo vzťahu k žalovanej. Dovolací súd konštatuje, že v prejednávacom prípade žalobkyňa ako spotrebiteľka úspešne uplatnila na súde porušenie svojho práva z dôvodu porušenia zákonných povinností žalovanej ako dodávateľa podľa zákona č. 258/2001 Z. z., keď jej žalobe o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia súd vo vzťahu k tomuto nároku v celom rozsahu vyhovel. Splnila tak predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal z vyššie uvedených axiém a jeho záveru o primeranosti priznanej výšky finančného zadosťučinenia vzhľadom na okolnosti prípadu nemožno nič vytknúť. Zároveň je jeho rozhodnutie v tejto časti náležité odôvodnené a preskúmateľné, nesvedčiace o jeho arbitrárnosti.“ (ods. 37).

V danom špecifickom prípade by bolo však absurdné, aby všeobecný súd ekonomicky a právne favorizoval po viac ako 13 rokoch od neplatnosti zmluvy o úvere žalobcu, priznal mu nárok na primerané zadosťučinenie len preto, že je spotrebiteľom. Na jednej strane sám žalobca zapríčinil, že žalovaný sa nemohol brániť v spore ktorý bol iniciovaný proti inej osobe a na druhej strane žalovaný nijakým spôsobom nespôsobil ujmu na strane žalobcu pokiaľ ide o vykonané zrážky zo mzdy. Ďalšie priznanie nárokov, ktoré v tomto prípade predstavujú takmer dve tretiny poskytnutého úveru (1.000,- EUR), by bolo krajne nespravodlivé. Nehovoriac o premlčaní uplatneného nároku, ktorý taktiež zapríčinil sám žalobca. Vice versa, ak by si za totožnej situácie uplatnil nárok žalovaný (veriteľ) voči žalobcovi (spotrebiteľ) súd by automaticky postupoval podľa § 54a OZ: „Premičané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.“

Vzhľadom na opísané extraordinárne okolnosti a špekulatívne konanie žalobcu sa preto žalovaný domáha, aby súd v danom prípade aplikoval § 257 CSP a nepriznal žalobcovi uplatnený nárok na náhradu trov konania, ak by súd hypoteticky žalobe vyhovel. Opätovne pripomíname, že žalobca ako spotrebiteľ je ex lege oslobodený od súdnych poplatkov. Z týchto dôvodov vnímame konanie žalobcu za nehospodárne, keďže objektívne mohol a mal uplatniť „zadarmo“ nárok na PFZ v skoršom súdnom konaní (11Csp/1/2023), v ktorom žalovaný nemal žiadne procesné postavenie, pričom nejde o konanie, ktoré vyžaduje obligatórne zastúpenie advokátom.

Nemožno opomenúť, že ak by súd priznal žalobcovi hoci len 1 euro, žalobca by bol 100 % úspešný v časti nároku na náhradu trov konania, keďže výška judikovaného nároku záleží od úvahy súdu. V tomto smere žalobca nerealizoval žiadne mimosúdne rokovania ani kroky k tomu, aby došlo k náprave.

Podaná žaloba podľa názoru žalovaného neslúži ochrane práv žalobcu, ktorý ad absurdum uplatňuje proti žalovanému nároky na základe právoplatne skončených konaní, v ktorých sa žalovaný objektívne nemohol nijakým spôsobom procesne brániť (nebol stranou sporu, ani intervenientom), čím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, čo bude mať dozaista ústavnoprávny rozmer. Žaloba o priznanie PFZ nemôže byť prostriedkom na účelové obohatenie sa (o ďalších 1.000,- EUR), keďže ujma na strane žalobcu už bola dostatočne kompenzovaná v konaní pod sp. zn. 11Csp/1/2023 (judikované bezdôvodné obohatenia vo výške 1.080,01 EUR + príslušenstvo). Žalobca pritom bez akýchkoľvek námietok načerpal poskytnutých úver v celom rozsahu (1.500,- EUR), avšak doposiaľ nepreukázal splnenie povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie žalovanému.

3. Žalobca sa ku vyjadreniu žalovaného písomne vyjadril dňa 02.10.2023 (č.l.64), pričom uviedol, že žalovaný vo svojom podaní vznáša námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorá je však nedôvodná, nakoľko si žalovaný nesprávne a zužujúco vykladá § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a súčasne je jeho názor v rozpore a právnym názorom NS SR (Rozsudok NSSR, sp. zn.: 7Cdo/80/2020 zo dňa 24.08.2022), ako aj s podstatou inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia.

Ďalej žalovaný účelovo poukazuje na dátum uzavretia zmluvy o úvere (29.03.2010), dátum postúpenia pohľadávky (05.06.2014), dátum doručenia oznámenia žalovaného o postúpení pohľadávky (09.08.2017) a snaží sa podsúvať súdu názor o rozpore s dobrými mravmi, ale bližšie neuvádza v čom

má poukaz na uvedené dátumy a uplynutie času predstavovať rozpor s dobrými mravmi. Každopádne, ak by uvedené aj vysvetlil, nemala by takáto teoretická úvaha právnu relevanciu na uplatnený nárok.

Podstatnými skutočnosťami v prejednávanej veci v kontexte ustanovenia § 3 ods. 5 Z. z. o ochrane spotrebiteľa sú právoplatnosti rozhodnutí, ktorými boli judikované porušenia právnych predpisov, t. j. právoplatnosť, ktorá nastala dňa 06.12.2022 (právoplatnosť uznesenia OS LC, sp. zn.: 11Csp/81/2022 zo dňa 11.11.2022 - zastavené zrážky zo mzdy) a právoplatnosť, ktorá nastala dňa 28.06.2023 (právoplatnosť Rozsudku OS LC, sp. zn.: 11Csp/1/2023 - vydanie BO).

Z uvedených dôvodov je neopodstatnená aj námietka premlčania z dôvodu, že právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nebolo ku dňu podania žaloby premlčané v 3-trojročnej premlčacej dobe (žaloba podaná dňa 22.08.2023, t. j. 2 mesiace, resp. 8 mesiacov od judikovaného porušenia práva).

Ďalšou podstatnou okolnosťou, ktorú opomína žalovaný je, že spotrebiteľ nemôže úspešne uplatniť právo na primerané finančné zadosťučinenie pred tým ako je porušenie práva alebo povinnosti judikované. V tomto smere sú nesprávnymi podsúvané tvrdenia žalovaného o tom, že žalobca nevyužil právo odstúpiť od zmluvy o úvere, podať reklamáciu alebo sťažnosť, a že podal žalobu až po 13tich rokoch od uzavretia zmluvy, resp. po 9-ich rokoch od postúpenia, či po 6 rokoch od doručenia postúpenia, čo nesprávne žalovaný považuje za rozpor s dobrými mravmi, nakoľko v čase žalovaným uvádzaných momentoch žalobcovi neprislúchalo právo na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

Z predmetného úverového vzťahu, v ktorom žalovaný ako odborne znalý dodávateľ najprv porušil zákon pri uzatváraní zmluvy o úvere, následne aj pri postupovaní pohľadávky, udržiaval tento právny stav 13 rokov, resp. 9 rokov, čo malo výrazný vplyv na povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa, nakoľko musel splácať neexistujúci dlh, nanajvýš subjektu, ktorý na to nebol oprávnený. Zodpovednosť za vzniknutý stav má práve žalovaný, ktorý poškodil žalobcu ako spotrebiteľa.

Po právoplatnosti rozsudku OS LC, sp. zn.: 11Csp/1/2023 žalovaný mal a mohol vedieť, že žalobcovi ako spotrebiteľovi vzniklo právo na zaplatenie finančného zadosťučinenia a očakávať podanie žaloby, nakoľko sú mu v súčasnosti už určite známe predpisy na ochranu spotrebiteľa, hoci v čase uzatvárania zmluvy o úvere došlo k ich porušovaniu.

Čo sa týka výsluchu žalobcu ako strany sporu, máme za to, že výsluch žalobcu bude v súdnom konaní potrebný, avšak jeho predmetom by nemali byť okolnosti kontraktčného procesu, či postupu žalobcu pred začatím tohto súdneho konania (či zaslal, alebo nezaslal predžalobnú výzvu), ale okolnosti a životné následky na strane žalobcu, ktoré boli spôsobené primárnym zlyhaním žalovaného v podobe porušenia zákona, a ktoré sú definované v článku IV. bod 8.

Žalovaný síce „pracne“ vypisuje v článku II. jeho vyjadrenia situácie, ktoré považuje za šikanózne, ale obsah pojmu šikanózný výkon práva nie je ani zďaleka naplnený a nemožno o šikanóznom výkone práva zo strany žalobcu ani uvažovať. Správanie a tvrdenia žalovaného v tomto spore je nutné považovať za „nulový“ prejav jeho ochoty akceptovať spotrebiteľské právne predpisy. Len okrajovo uvádzame, že žalovaný vie o podanej žalobe už vyše jedného mesiaca a nijakým mimosúdnym spôsobom nereflektoval zákonom daný nárok žalobcu (paradoxne takýto postup vyžadoval od žalobcu).

Výklad právneho vzťahu so žalobcom, tak ako ho interpretuje žalovaný, je súčasne priznaním jeho dlhodobého systémového ignorovania a porušovania spotrebiteľských práv vo vzťahoch so svojimi klientmi. Spôsob argumentácie žalovaného aj za stavu, keď je nárok žalovaného daný je iba potvrdením žalostného stavu záujmu žalovaného o dodržiavanie spotrebiteľského práva na strane predajcov úverových produktov. Spotrebiteľské právo nie je ničím iným ako normatívnou interpretáciou dobrých mravov t.j. férovosti a slušnosti v medziľudských vzťahoch.

Pokiaľ žalovaný v postavení banky „nepozdvihne svoj zrak“ a nezačne nahliadať na svojich klientov spotrebiteľov ako na skutočných zmluvných partnerov t. j. nezačne rešpektovať spotrebiteľské predpisy, bude sa snažiť naďalej ospravedlňovať svoje ponímanie klienta spotrebiteľa, ako neschopného a manipulovateľného nástroja na vytváranie vlastného zisku, formalistickou právnou argumentáciou, ktorá neslúži záujmu spoločnosti, ale výlučne podnikateľským zámerom žalovaného.

Ďalším absurdným tvrdením žalovaného je, že žalobca sa bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného. Zo súdneho spisu OS LC, sp. zn.: 11Csp/1/2023 zo dňa 22.05.2023 vyplýva, že suma poskytnutého úveru bola 1.500 eur a žalobca preukázateľne uhradil na daný úver sumu minimálne sumu 2.531,01 eur. Nakoľko žalobca nedisponoval s inými dokladmi o úhradách žalovanému, v zmysle svojho dispozičného oprávnenia si spravodlivo uplatnil voči právnenému nástupcovi žalovaného v zásade iba sumu rozdielu medzi čerpaním úveru a uhradenou sumou, aj napriek tomu, že mu nič nebránilo uplatniť si celú sumu. Skutočnosť, že medzi Bencont Collection, a.s. a Poštovou bankou, a.s. nedošlo po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo konštatované neplatné postúpeniu k finančnému vyrovnaniu, nemožno túto skutočnosť pričítať žalobcovi.

Práve naopak, správanie spotrebiteľa v situácii, že si voči veriteľovi uplatní iba sumu, ktorú vie v súdnom konaní preukázať (hoci s veľkou mierou istoty môžeme konštatovať, že žalobca uhradil sumy aj žalovanému ako pôvodnému veriteľovi, a teda uhradil viac ako 2.531,01 eur) by malo ísť príkladom žalovanému, nakoľko žalobca ako spotrebiteľ konal čestne a svedomito.

Dôkazný návrh:

Vzhľadom k argumentácii žalovaného navrhujeme, aby žalovaný predložil prehľad úhrad žalobcu, ktoré žalobca uhradil žalovanému od uzatvorenia zmluvy, až do momentu doručenia oznámenia o postúpení žalobcovi. Pokiaľ žalovaný nepredloží na výzvu súdu uvedený dôkaz, navrhujeme aplikovať § 189, resp. 190 CSP. Uvedené je potrebné pre komplexné poznanie skutkového stavu a posúdenie intenzity zásahu do práva žalobcu.

Žalobca si v tomto bode dovoľuje uviesť, že z obsahu podanej žaloby, ako aj rozhodnutia súdu OL LC, sp. zn.: 11Csp/1/2023 je zrejmé, že žalovaný je subjektom, ktorý umožnil bezdôvodné obohacovanie sa na úkor žalobcu v prospech spoločnosti Bencont Collection, a.s., kedy právny predchodca žalovaného prijal od žalobcu plnenia, na ktoré nemal nárok. Na základe vyššie uvedeného je zjavné, že argumentácia žalovaného je skôr súhrnom nepodložených teoreticko-hypotetických úvah žalovaného a prejavom jeho postoja k ochrane spotrebiteľa v podmienkach SR aj v situácii, kedy bolo judikované niekoľko násobné porušenie právnych predpisov. Z uvedeného zrejme plynie aj jeho návrh na aplikáciu § 257 CSP, ktorý je nedôvodný a nie je nutné sa k nemu bližšie v tomto štádiu vyjadrovať.

Výšku finančného zadosťučinenia nie je možné len matematicky odvodiť od výšky bezdôvodného obohacovania, ale je nutné hodnotiť individuálne aspekty každého sporu. Na tomto mieste vzhľadom na skutkový stav a postoje žalovaného považujeme za vhodné apelovať najmä na sankčnú funkciu finančného zadosťučinenia pre veriteľa.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu písomne vyjadril dňa 12.10.2023 (č.l.73), pričom uviedol, že naďalej popiera všetky tvrdenia žalobcu uvádzane v žalobe a v replike, vrátane uplatnených nárokov, ktoré považujeme za nedôvodné a šikanózne.

Žalobca v čl. IV repliky žalobcu (str. 3) požadoval od žalovaného: „Dôkazný návrh: Vzhľadom k argumentácii žalovaného navrhujeme, aby žalovaný predložil prehľad úhrad žalobcu, ktoré žalobca uhradil žalovanému od uzatvorenia zmluvy, až do momentu doručenia oznámenia o postúpení žalobcovi. Pokiaľ žalovaný nepredloží na výzvu súdu uvedený dôkaz, navrhujeme aplikovať § 189, resp. 190 CSP. Uvedené je potrebné pre komplexné poznanie skutkového stavu a posúdenie intenzity zásahu do práva žalobcu.“

V tomto kontexte je preto podaná žaloba voči žalovanému evidentne šikanózna.

Neobstojí zavádzajúce tvrdenie žalobcu o tom, že: „Zo súdneho spisu OS LC, sp. zn.: 11Csp/1/2023 zo dňa 22.05.2023 vyplýva, že suma poskytnutého úveru bola 1.500 eur a žalobca preukázateľne uhradil na daný úver sumu minimálne sumu 2.531,01 eur.“

Identifikovanú sumu (2.531,01 EUR) žalobca neuhradil žalovanému, ale postupníkovi (BENCONT COLLECTION, a.s.), čo je zrejmé vzhľadom na dátum úhrad (po postúpení pohľadávky) v zmysle ods. 2 rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 22.5.2023 č. k. 11Csp/1/2023-84: „Žalobkyňa dosiaľ uhradila žalovanému sumu vo výške 2.531,01 Eur za obdobie od 11.02.2021 do 25.08.2022, čo vyplýva z listiny „Potvrdenie o zrážkach zo mzdy zo dňa 22.09.2022“, ako aj z listiny vystavenej žalovaným označenej ako „Stav pohľadávky ku dňu 10.08.2022“. V tomto konaní si uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohacovania vo výške 1.080,01 Eur a prislúchajúci úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne počnúc dňom 21.12.2022, t.j. deň nasledujúci po poskytnutej lehote na plnenie v predžalobnej výzve zo dňa 14.12.2022, ktorou žalobkyňa žalovaného vyzvala na dobrovoľné plnenie.“

Účelnosť podanej žaloby napokon vyplýva aj z citácie záverov rozsudku Krajského súdu Prešov 22Co/40/2019 zo dňa 11.4.2019, na ktorý tendenčne poukazuje žalobca (str. 4 repliky), hoci daný spor sa týkal nebankovej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o a tento rozsudok nemohol byť vzhľadom na „bagatelnosť“ priznanej výšky PFZ (322 EUR s prísl.) preskúmaný v dovolacom konaní kvôli tzv. majetkovému cenzu (§ 422 ods. 1 CSP). Ide o pomerne bežnú prax v obdobných sporoch vedených proti bankovým subjektom, kedy spotrebiteľia sofistickovane poukazujú na „výňatky“ záverov z rozhodnutí (v drvivej väčšine ide iba o rozhodnutia Krajského súdu v Prešove) z konaní proti nebankovým subjektom, ktoré nemôžu byť meritórne preskúmané v dovolacích konaniach podľa § 421 CSP.

Vo zvyšku žalovaný zotráva na svojej predchádzajúcej argumentácii k tomu, že súd by mal principiálne zamietnuť podanú žalobu vzhľadom na špecifické okolnosti daného prípadu.

5. Súd vykonal vo veci dokazovanie prečítaním Zmluvy o úvere (č.l. 17), potvrdenia o zrážkach zo mzdy (č.l.18),Rozsudku sp.zn.: 11Csp/1/2023-84, Uznesenia sp.zn.: 11Csp/81/2022-34, zmluvy o postúpení

pohľadávok č. 1/2014, výpis aktuálneho stavu úveru, výplatný zúčtovací lístok, oznámenia postupcu o postúpení pohľadávky - poslednej výzvy na úhradu a zistil tento skutkový stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp.zn. 11Csp/1/2023-84 zo dňa 22.05.2023, ktorý sa stal právoplatným dňa 28.06.2023 a vykonateľným 04.07.2023 súd zaviazal v spore žalobkyne A. B. proti žalovanému Bencont Collection a.s., Bratislava žalovaného zaplatením sumy 1.080,01 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 21.12.2022 do zaplatenia a zároveň žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd skúmal úverovú zmluvu (Zmluva o úvere - Dostupná pôžička zo dňa 29.03.2010), ktorá vytvára právny rámec vzťahu medzi oprávneným ako veriteľom (právnym predchodcom žalovaného) a dlžníkom (žalobkyňou). Súd teda skúmal právny vzťah vzniknutý na základe úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou A. B. a bankou - Poštová banka, a.s. (v súčasnosti žalovaný 365.bank, a.s.). Vzájomný vzťah mal byť založený zmluvou označenou ako „Zmluva o úvere-Dostupná pôžička“, ktorý bol posudzovaný v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd konštatuje na základe vykonaného dokazovania, že predmetná zmluva je neplatná z nasledovných dôvodov: žalobkyňa ako žiadateľka o poskytnutie úveru podpísala dňa 25.03.2010 formulárovú žiadosť, čo vyplýva zo samotného obsahu formulárovej zmluvy, kde je zreteľne povedané, že bod 1 a bod 2 žiadosti vyplnía klient, pričom táto skutočnosť nebola v konaní medzi stranami sporná. Uvedenú žiadosť súd posúdil ako návrh na uzatvorenie zmluvy. Následne právny predchodca žalovaného - Poštová banka, a.s. dňa 29.03.2010 vyplnila bod 3 zmluvy a podpísala ju. Uvedené je zrejmé zo samotnej formulárovej zmluvy, podľa ktorej bod 3 vyplnía banka, pričom ani táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná. Banka v uvedenom bode 3 vyplnila všetky podstatné náležitosti úveru (výška úveru, výška splátky, výška mesačných nákladov RPMN, priemerná RPMN, úroková sadzba, dátum konečnej splatnosti, dátum prvej platby). Doplnenie a podpísanie zmluvy bankou malo byť zároveň aj prijatím návrhu a teda podľa žalovaného uzatvorením samotnej zmluvy. Súd uzatvára, že prijatie návrhu obsahovalo iný obsah ako predložený návrh žiadosti o úver, išlo o nový návrh, ktorý si pre uzatvorenie písomnej zmluvy vyžadoval akceptáciu a prijatie tohto zmeneného návrhu žalobkyňou ako dlžníčkou, až vtedy by došlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy. Žalovaný v konaní akceptáciu zmeneného návrhu nepreukázal a keďže nedošlo k uzavretiu zmluvy v písomnej forme, ktorá je podmienkou jej platnosti v zmysle vtedy platného a účinného zákona č. 258/2001 Z.z., ide o neplatný právny úkon a účastníci si musia navzájom vrátiť plnenia (§ 451 ods. 2 OZ) čo teda znamenalo, že žalobkyňi ako dlžníčke vznikla povinnosť Poštovej banke ako veriteľovi vrátiť len poskytnuté finančné plnenie 1.500,- Eur a plnenie v prevyšujúcej časti bolo posúdené ako bezdôvodné obohatenie.

7. Z Uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 11Csp/81/2022-34 zo dňa 11.11.2022, ktoré sa stalo právoplatným dňa 06.12.2022 a vykonateľným dňa 16.12.2022 vyplýva, že súd uložil žalovanému Bencont Collection povinnosť zdržať sa práva výkonu zrážok zo mzdy vykonávaných na základe dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Článku 4, bode 4.8 v Obchodných podmienkach v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorá mala byť uzatvorená dňa 29.03.2010 medzi žalobkyňou A. B. a pôvodným veriteľom Poštová banka, a.s. Zároveň bola uložená povinnosť žalovanému Bencont Collection, a.s. v deň vykonateľnosti uvedeného rozhodnutia oznámiť zamestnávateľovi žalobkyne H. A.. H., aby pozastavil výkon zrážok zo mzdy žalobkyne na základe dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Článku 4 v bode 4.8 k Obchodným podmienkam k Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorá mala byť uzatvorená dňa 29.03.2010 medzi žalobkyňou a pôvodným veriteľom Poštová banka, a.s.

8. Z potvrdenia obchodnej spoločnosti H. A. (č.l.18) zo dňa 22.09.2022 vyplýva, že vykonávala zrážky zo mzdy zamestnanca A. B. (žalobkyne) na základe predloženej dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy - výzva na vykonávanie zrážok zo mzdy od Bencont Collection, a.s. Bratislava, ktoré boli posielané na označený účel. Zároveň k potvrdeniu bola priložená tabuľka tvoriaca prehľad vykonaných zrážok počnúc januárom 2021 až končiac júlom 2022 vo výške 175,93 Eur za mesiac január 2021, 170,31 Eur za február 2021, 100,55 Eur za marec 2021, 159,48 Eur za apríl 2021, 217,39 Eur za máj 2021, 141,83 Eur za jún 2021, 158,85 Eur za júl 2021, 156,85 Eur za august 2021, 131,38 Eur za september 2021, 147,88 Eur za október 2021 a 171,11 Eur za november 2021, následne 420,78 Eur (jednorazová zrážka) za apríl 2022 spolu so zrážkou 106,82 Eur taktiež za apríl 2022, 89,06 Eur za máj 2022, 93,13 Eur za jún 2022 a 89,68 Eur za júl 2022, spolu teda 2.531,01 Eur s tým, že v medziobdobí mesiacov december 2021 až marec 2022 zrážky neboli vykonávané z dôvodu exekúcie a rovnako v období august 2022 až december 2022.

9. Podľa § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

- a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
- b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,
- c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

11. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a právny predchodca žalovaného konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zákonodarca za účelom ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v porovnaní s dodávateľom ako ekonomicky silnejším subjektom, na vyváženie faktickej prevahy dodávateľa zakotvil pomerne prísne pravidlá a náležitosti, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňať. Súd podrobil spotrebiteľskú zmluvu kontrole v konaní sp.zn. 11Csp/1/2023 o vydanie bezdôvodného obohatenia kde ako prejudiciálnu otázku vyriešil otázku neplatnosti predmetnej zmluvy z dôvodu nedodržania písomnej formy postupom veriteľa pri negociačnom procese.

12. Základným, zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle citovaných zákonných ustanovení je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú najmä predpisy na ochranu spotrebiteľa. Uvedený nárok je daný vtedy, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 OZ a tiež zákon o spotrebiteľských úveroch. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu, založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje.

13. Inštitút finančného zadostučinenia je prostriedkom slúžiacim k reparácii ujmy spotrebiteľa vzniknutej porušením povinností dodávateľa, pričom jeho výška zákonom určená nie je. Z pojmu primerané finančné zadostučinenie je možné vyvodiť, že jeho výška bude závislá od konkrétnych okolností každého prípadu. Nárok na primerané finančné zadostučinenie je samostatným nárokom nezávislým na iných finančných nárokoch (napr. náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a pod.) a jeho výška má byť úmerná len rozsahu a významu porušenia povinností dodávateľa. Nárok vzniká proti porušiteľovi práva spotrebiteľa.

14. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenia zákona vyžaduje, je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti uplatnenej týmto zákonom a osobitnými právnymi predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinností, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019).

15. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 11Csp/1/2023 vyplýva, že súd priznal titulom bezdôvodného obohatenia pri konštatovaní neplatnosti úverovej zmluvy žalobkyni A. B. sumu 1.080,01 Eur príslušenstvom.

16. Na základe vyššie uvedených skutočností súd konštatuje, že žalovaný porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, resp. porušil svoje povinnosti ustanovené v právnych predpisoch na ochranu spotrebiteľa a žalobca ako spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde v konaní vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 11Csp/1/2023 porušenie svojich práv, resp. porušenie povinností žalovaného v zmysle osobitných predpisov a to zákona č. 258/2001 Z. z. Je zrejmé, že prvoinštančný súd v konaní sp. zn. 11Csp/1/2023

rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia a posúdil zmluvu o úvere uzatvorenú medzi stranami sporu ako neplatnú z dôvodu absencie písomnej formy úverovej zmluvy, čím došlo k porušeniu povinnosti, ktorá bola žalovanému ako veriteľovi uložená zákonom č. 258/2001 Z. z. Súd sa preto nestotožňuje s argumentáciou žalovaného, že na zaplatenie finančného zadostučinenia nie sú splnené zákonné predpoklady. Súd poukazuje na to, že základ nároku žalobcu je daný úspechom v spore v konaní sp. zn. 11Csp/1/2023, ktorého výsledok bol pre súd záväzný a musel z neho vychádzať, bez možnosti prehodnocovania dôvodov pre posúdenie úverovej zmluvy ako neplatnej. Nakoľko žalobca v osobitnom konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/1/2023 úspešne uplatnil svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že spotrebiteľská zmluva je neplatná, na základe porušenia zákonných povinností žalovaného podľa zákona č. 258/2001 Z. z., boli splnené aj zákonné podmienky na vznik nároku žalobcu na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Vydanie bezdôvodného obohatenia pri konštatovaní neplatnosti úverovej zmluvy je potrebné považovať za konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., aj s poukazom na citovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 (rovnako III. Us/124/2010, 7Cdo/80/2020, R/47/2022).

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súd. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov. Výška finančného zadostučinenia môže zodpovedať aj výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila. Ak má mať primerané finančné zadostučinenie dostatočne satisfakčný účinok pre spotrebiteľa a zároveň výchovný a odstrašujúci účinok pre dodávateľa, možno prijať argumentáciu, že primerané finančné zadostučinenie sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola aj spôsobená.

18. Ako bolo uvedené vyššie, aj keď zákon nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v predmetnej veci k vzniku ujmy na strane žalobcu bez akýchkoľvek pochybností došlo. Označený právny nástupca žalovaného, ako to vyplýva z rozhodnutia vydaného Okresným súdom Lučenec sp. zn. 11Csp/1/2023 prijal od žalobcu plnenie, na ktoré mu nárok nevznikol. Bezdôvodné obohatenie na strane označeného právneho nástupcu žalovaného Bencont Collection, a.s. Bratislava na základe neplatnej úverovej zmluvy, t.j. bez právneho základu možno považovať za konanie v rozpore s § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Označený právny nástupca žalovaného si uplatňoval právo na základe neplatnosti zmluvy spôsobenej žalovaným formou zrážok zo mzdy žalobkyne.

19. Účelom práva na primerané finančné zadostučinenie je postih veriteľa za porušenie svojej povinnosti, resp. práva spotrebiteľa, ako aj dosiahnutie odradzujúceho účinku veriteľa od ďalšieho porušovania práv spotrebiteľov do budúcnosti. Súd pri určení výšky primeraného zadostučinenia zobral do úvahy časové trvanie závadného konania, jeho intenzitu, satisfakčnú a sankčnú funkciu. Súd taktiež zohľadnil skutočnosť, že žalovaný nepostupoval pri vyhotovovaní zmluvy o úvere s odbornou starostlivosťou a žalobca sa len vďaka vedenému súdnemu konaniu vyhol neprimeranému zásahu zo strany veriteľa, pričom tento stav právnej neistoty trval až do právoplatného rozhodnutia súdu v konaní sp. zn. 11Csp/1/2023.

20. Pokiaľ žalobcovi boli vrátené všetky prostriedky nad poskytnutú istinu úveru, táto skutočnosť nie je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu, pričom zákonné ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti. Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami sporu zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma nevyžaduje. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Primerané finančné zadostučinenie je samotným právnym nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto vydanie bezdôvodného obohatenia nemožno považovať za dostatočnú satisfakciu pre žalobcu. Zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany.

Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Možno uzavrieť, že v prípade žaloby spotrebiteľa o primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľ v tomto konaní preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, 7Cdo/92/2021).

21. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd tiež zohľadnil skutočnosť, že spotrebiteľ musel brániť svoje práva podanou žalobou na súde o vydanie bezdôvodného obohatenia proti ekonomicky a právne silnejšiemu subjektu. Tým, že žalobca splácal žalovanému splátky (formou zrážok zo mzdy), ktoré predstavovali bezdôvodné obohatenie znížil svoj rodinný rozpočet žalobcu a tým aj svoju životnú úroveň a životnú úroveň svojej rodiny. V konaní mal súd preukázané, že v čase kedy vzniklo a trvalo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, žalobca musel zabezpečiť aj výživou svoje deti, pričom rodinný rozpočet sa znižoval uvedenými splátkami na základe dohody o zrážkach zo mzdy.

22. V zmysle zákonného ustanovenia § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, resp. osobitnými predpismi má právo na primerané zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými zákonmi zodpovedá. Z právoplatného rozhodnutia súdu sp.zn. 11Csp/1/2023 vyplýva, že žalobca sa ako spotrebiteľ právoplatne úspešne domohol svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré bolo založené na porušení práva spotrebiteľa pri súčasnom nedodržaní povinností poskytovateľa úveru z hľadiska dodržania obsahových náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere, nedodržania podmienky písomnosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy. Žalobca sa domohol svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v súdnom konaní potom, čo takéto konanie inicioval a úspešne mu právo bolo priznané.

23. Základným predpokladom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, čo žalobca spĺňa, keďže v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenie pri prejudiciálnom posúdení viacerých porušení práva tak čo sa týka obsahových náležitostí zmluvy, jej písomnej formy ako aj neprijateľných podmienok splnil. Je nutné súhlasiť s názorom vysloveným žalovaným ohľadom priznania primeraného finančného zadosťučinenia v tom, že takéto priznanie by nemalo byť automatické a malo by byť založené na individuálnych okolnostiach toho ktorého prípadu. Okrem formálnej podmienky vyžadovanej zákonom, a to úspešné porušenie práva alebo povinností má súd za to, že sú taktiež dôvody na strane žalobcu, ktoré vzhľadom na individuálnu povahu jeho sporu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňujú. Pri právoplatnom konštatovaní porušenia práva žalobcu, ktoré bolo vyššie súdom popísané je potrebné zohľadniť skutočnosť, že veriteľ k reparácii vzniknutého stavu neprikročil. Žalobca sa musel svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia domáhať súdom, keďže právny nástupca žalovaného neplnil dobrovoľne a iniciovať súdne konanie. V súdnom rozhodnutí bolo konštatované porušenie práva tak vo vzťahu k absencii náležitostí úverovej zmluvy, nedodržaním jej písomnej formy. Je potrebné taktiež konštatovať, že porušenie práva žalobcu nielenže bolo spôsobilé privodiť mu ujmu ako spotrebiteľovi, ale takúto ujmu mu aj privodilo, keď spotrebiteľ nad rámec svojich povinností uhradil celkovo sumu 1.080,- Eur v ohraničenom časovom období, čo na jeho strane znamenalo v tomto období ekonomickú ujmu minimálne v nemožnosti týmito finančnými prostriedkami nakladať, čo malo určite dopad na fungovanie domácnosti a zabezpečenie vyživovacej povinnosti k deťom. Navyiac jediným zákonným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola vôbec spôsobená ujma. Čo sa týka možných dopadov na psychiku žalobkyne z dôvodu neoprávnených zrážok zo mzdy je síce nutné konštatovať, že zmluva o zrážkach zo mzdy bola neplatná z dôvodu neplatnosti úverovej zmluvy, v zmysle ktorej plnenia mala zabezpečovať, avšak povinnosť žalobkyne vrátiť istinu poskytnutého úveru nezanikla. Žalobkyňa si musela byť vedomá minimálne svojej povinnosti istinu vrátiť, teda pod určitým psychickým tlakom z tohto dôvodu musela byť, pričom zvýšený dopad na jej psychiku mohlo mať jedine uplatnenie práva veriteľa nad rámec, t.j. v časti bezdôvodného obohatenia. Sumu 500,- Eur súd považuje za primerané zadosťučinenie v pomere k sume, ktorú žalovaný pre porušenie zákonných povinností titulom bezdôvodného obohatenia vo výške 1.750,- Eur prijal. Zadosťučinenie

vo výške 500,- Eur predstavuje cca 28,6% zo sumy, ktorá bola žalobcom žalovanému bezdôvodne zaplatená.

24. Bez povšimnutia súd neponechal ani tú skutočnosť, že žalobkyňa sa musela brániť formou osobitného návrhu voči dôsledkom uplatňovania dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá v konečnom dôsledku bola taktiež neplatnou a spôsobujúcou bezdôvodné obohatenie. Na druhej strane je potrebné uviesť, že žalobkyňa pre časovo dlhý úsek napriek tomu, že úver bol bezúročný a bezpoplatkový, tento nesplácala ani len v minimálnej výške splátky pripadajúcej na istinu.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Žalobca bol v konaní úspešný, súd mu preto priznal právo na náhradu trov konania od žalovaného v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti vo veci samej samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, K. L. XX, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 367 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Podľa § 367 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 367 ods. 3 Civilného sporového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti.

Podľa § 368 Civilného sporového poriadku, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku, dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania.

Podľa § 369 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

Podľa § 369 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.